ומאי שנא מדרבי אמי התם איכא למימר טעי ברב' ירמיה הכא כיון דקא מפסיד בוליה אגריה ואתא ואמר אימור קושטא קאמר: **מתני'** א העיד רבי יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט ב ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן שאוכלת בתרומה ג ואם מתה בעלה יורשה ד ועל חטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת משום תיקון המזבח: **גמ'** ה אמר רבא מעדותו של רבי יוחנן בן גודגדא ו אמר לעדים ז ראו גט זה שאני נותן לה וחזר ואמר לה בנסי שטר חוב זה הרי זו מגורשת מי לא אמר ר' יוחנן בן גודגדא לא בעינן דעתה ט ה"נ לא בעינן דעתה פשיטא מהו דתימא כיון דאמר בנסי שטר חוב זה בטולי בטליה קמ"ל אם איתא דבטליה לעדים הוה אמר להו והאי דקאמר הכי משום כיסופא: ועל קטנה בת ישראל: י ואילו יא חרשת לא אכלה מ"ט גזירה שמא יאביל חרש בחרשת וליכול יב קטן אוכל נבלות הוא גזרה שמא יאביל חרש בפיקחת ולאכול בתרומה דרבנן יג גזירה שמא אתי לאכולי בתרומה דאורייתא: ועל המריש הגזול שבנאו: תנו רבנן גזל מריש ובנאו בבירה ב"ש אומרים מקעקע כל הבירה כולה ומחזיר מריש לבעליו וב"ה אומרים אין לו אלא דמי מריש בלבד משום תקנת השבין: ועל חטאת הגזולה כו': אמר עולא דבר תורה בין נודעה ובין לא נודעה אינה מכפרת מ"ט טו יאוש כדי לא קני ומה טעם אמרו לא נודעה מכפרת שלא יהו כהנים עצבין אמרי ליה רבנן לעולא והאנן מפני תיקון המזבח תנן אמר להם בין דכהנים עצבין נמצא מזבח בטל ורב יהודה אמר דבר תורה בין נודעה בין לא נודעה מכפרת מאי טעמא יאוש כדי קני ומה

ועל הקטנה בת ישראל כו'. בתרומה דרבנן מיירי למ"ד אין קם ליה בדרבנן מכמה טעמים (יבמות 5.). דמפרש ואוכלת בגיטו ומשום דרבנן גזרו ביה שמא יאכיל לבעלה חרש (שם קיד.). ולא מיפשיטא לי ד"ד מצוין להפריש לו לגו ב ועוד דאוכלת בגיטו משמע לפפי' מאכילה בידים ועוד ג משמע לפפי' לכי גדלה אוכלת מכח זה מ"ש שעדיין לא נעל ונכתב לה גזירין תרומה דרבנן אטו דאורייתא כדגזרינן במקוין דלפפי' מאכל תרומה דאורייתא הא קטנה היא ט: **מאי** טעמא יאוש כדי **לא קני.** הכא סבר עולא ליאוש לא קני ומפרש ואזיל י משמע לפפי' נמי מאכל עולה מנין ליאוש שיהו קונה יא וה"ק ר"ת דבהגחל בתרת (שם קיד.). גבי פלוגתא דר"ש ורבנן דגנב וגזלן ממר עולה ממלוקת בסמוך יב אבל ביאוש יג דברי הכל יאוש קונה יד ואומר ר"ת דבכל מקום יאוש קונה לעולה רק לענין קרבן שיאכל כשר להקריבה קמ"ל דמכח זה ומכח זה לא קני משום דמלוה בעלמא היא ומדע דבסמוך פריך לעולה מגנב והקדים ומ"ל מכר וטבח כו' טו ולא פריך מגופה ממאי פטר מד' וה' והא לעולה להקדש קטנה אי יאוש לא קני אלא ודאי יאוש כל שהוא לכל מילי קני רק לענין הקרבה ולהכי פריך מדמנית עלה דמחוץ מייב כרת אלמא ראוי לפפות אבל מועד הוא ופפי' לענין הקרבה קני יאוש והקה לרבינו יפתח דממון דמסיק רבא דוולדות אינן אלו רק משמע הקדש ולפיכך דעולה קמ"ל דמלוכה הסוגיא ומי לעולה יאוש קני הא על כרחך משמע יאוש דהיינו משמע גניבה גיזות וולדות דידיה הוו טו ועוד קשה דמשמע לפי יאוש קני מאי טפיר ז והא דמרובה (ב"ק סח.) לפפי' אפסיק ר' יוחנן לרים לקיש דאמר מיוחיס לפפי יאוש לא מצאל לפפי יאוש אם הוא טובא ואלו הוא מוכר מגנב והקדיש ואחר כך טבח ומכר כו' אימא לאיליפי לפפי יאוש מי קדוש אלא פשיטא לפפי יאוש ואי אפשר דלא מיירי בגנב ומכר ואחר כך טבח ומכר דהא אמר ר' יוחנן בן נורי אומר אין לו לגזלן דס"ת כדאמרן בפרקין (לעיל מה:) אמרי' דהויא אבל בשלחי פרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמרי' דהויא פלוגתא דאבי ורבא דאבי סבר כרשב"ג ורבא סבר כרבנן דאמרי אינן צריכין עבור לשמן ופסיק תלמודא כרבא עיין מה שכתבתי שם: **מתני'** הניח ר' יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן שאוכלת בתרומה ואם מתה בעלה יורשה ועל המריש הגזול שבנאו בבירה שיתן את דמיו ועל החטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת מפני תיקון המזבח. פי' אע"פ שהשיאה אביה בקטנותה שהן קידושי תורה אפ"ה מתגרשת בקבלת גיטה שאע"פ שאין לה דעת וכקטנה דמיא מ"מ יש לה זה ויודעת לשמור גיטה ומשלחה ואינה חוזרת קרינא בה והרי היא כקטנה שנותנין לה אגוז ונוטלו צרור וזורקו המתגרשת בקידושי אביה מפני שיש לה יד לשמור גיטה כדאמרי' (בפרק שאחר זה) (דף סד:) (בפירקין שלפני) ומשום האי שעמא נמי לא נקט קטנה משום רבעי לפלוגתי בין חרשת לקטנה לענין תרומה כדאמרי' לקמן ומשום האי שעמא נמי לא נקט קטנה משום רבעי לפלוגתי בין חרשת בעגדה בפקחית אפ"ה עכשיו שנתחרשה יוציאה בגט כדאמרן בריבמות בפרק חרש (דף קיב:) ומשום רבעי לפלוגתי בין קידושי חרשת לקידושי קטנה נקט חרשת: אמר רבא מעדות של ר' יוחנן בן גודגדא אמר לעדים ראו גט שאני נותן לה וחזר ואמר כנסי שט"ח זה מגורשת לאו מי א"ר יוחנן בן גודגדא דלא בעי' בגיטא דעתה הכא נמי לא בעי' דעתה בגיטא פשיטא מהו דתימא כיון דאמר לה כנסי שט"ח זה בטולי בטליה קמ"ל אי איתא דבטליה לעדים הוה אמר להו והאי דאמר לה הכי משום כיסופא ודוקא דאמר לעדים תחילה אבל אי לא אמר לעדים הא תנן לקמן בפרק הזורק (עח.) אמר לה כנסי שט"ח זה או שמצאתו מאחוריו קוראה והרי הוא גיטה אינו צריך שיאמר לה הרי זה גיטך: ועל קטנה בת ישראל וכו'. פי' יתומה קטנה שאין קידושיה אלא מדרבנן אם נשאת לכהן אוכלת בתרומה ובפרק האשה רבה (יבמות צ.) מוקמי' לה בתרומה דרבנן ואם מתה בעלה יורשה דהפקר ב"ד היה הפקר הם ונקנו שירשנה בהני נישואין דרבנן. ודריש"י, ואילו חרשת לא אכלה הרי בחרשת קא נקיט ואמאי שבקה ונקט קטנה ש"מ דוקא קטנה שניאשת לכהן אוכלת בתרומה דרבנן אבל חרשת בת ישראל שנישאת לכהן לא אכלה בתרומה דרבנן ואע"פ שקידושיה קידושין מדרבנן כמו הקטנה כדאמרן בפ' חרש דרבנן ניקנו קידושין בין לחרשת בין לקטנה: מ"ט לא אכלה גזירה שמא יאכל חרש עלה אמי שפיר לעולה לא קני מלה יאוש ושיעור הסם ט ולא מיים לטעם המלות הבאה בעזירה כ:

ולכך יהודה נמי יא יאוש גרידא לא קני מלה יאוש ושיעור הסם ט ולא מיים לטעם המלות הבאה בעזירה כ:

ומאי שנא מדרבי אמי. לתמר ליה אין אתה נתמן להפסיד ספר תורה: **הכא מיבא למימר.** דמשקר ומתכוון להקניעו וסבור שלא יפסיד שלא שכר מזכירות כר' ירמיה מכל מכל גבי קלפים ליודע הוא שיפסיד כל שכרו ואתי ואמר מימר קושטא קאמר: **מתני' שמשיאה אביה.** רבותא נקט לפע"ג דקטנה אביה קידושין לידה כשהיא קטנה ויוה"ל למיתנ משום גמורה לפי' הכי יוצאה בגט ומקבלת את גיטה. ופע"ג לית ליה דה דעתה לפשה כי נפקא נע"כ נפקא ואין מתרגמה בגירושין ופ"ה נפקא הלכך לא בעינן דעתה: **ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן.** והיא יתומה דלא הוו ניאוסין אלא מדרבנן: **שאוכלת בתרומה.** דרבנן בהני ניאוסין ולא גזרינן מידי: **מריש.** קודם: **בירה.** בית גדול: **מפני מקנת המזבח.** שאם אתה מגרייהו לבקעקע בירתו ולהחזיר מריש עלמו יעמוד מלעשות מצוה: **שלא נודעה לרבים.** שהיא גזולה: **שהיא מכפרת.** ואין לריך להניא אחרת: **מפני מקנת המזבח.** בגמרא מפרש. ומשום הכי תני מסיימא משום מקנת ניימו תנא ליה הכא: **גמ' מעדותו של ר' יוחנן בן גודגדא.** אנו למדין: **לא בעינן דעתה.** דלמה לה מרתא דמתא ליה לה לעתה: **ואילו חרשת.** בתרומה מדאמ תנא במילתיה לחייבי אחרת ושקה ונקטו קטנה שמע מינה מרתא גדולה דנשואים דרבנן לכוותה ניימו לה אלמא ע"י קידושין דידה: **מ"ט.** הא ניאוסה מרא ומרתא נמי דרבנן מקיטו ביבמות במרא שנא (קיב:): **שמא יאביל.** כהן מרא במרתא אי שרית להאכיל פקא במרתא אמא לאוכלי מרא במרתא. ופריך וליכול קטן אוכל נבלות הוא הך מרתא מין לית ליה דה דעתה הרי היא כקטן שאוכל נבלות ואיכא (ב"ק קיב.). **ולאכול בתרומה דאורייתא.** דרבנן לא גזרו אלא בדבר שהוא ניאוסה בשעת אכילה: **ועל המריש הגזול שבנאו.** בגמרא מפרש: **בבירה ב"ש אומרים מקעקע כל הבירה כולה.** דמסתמא לא ידע הגזלן שהוא גזול: **ומחזיר מריש לבעליו.** דמסתמא לא ידע הגזלן שהוא גזול: **וב"ה אומרים אין לו אלא דמי מריש בלבד.** דמסתמא ידע הגזלן שהוא גזול: **משום תקנת השבין.** שלא יהו בעלי בתים נמנעין מלבנות בתים מחשש שמא יבא אחר ויטול הבירה מהם: **ועל חטאת הגזולה כו'.** בגמרא מפרש: **אמר עולא דבר תורה בין נודעה ובין לא נודעה אינה מכפרת מ"ט יאוש כדי לא קני ומה טעם אמרו לא נודעה מכפרת שלא יהו כהנים עצבין.** שלכלו מוליו שנאכלו בעזרה ועוד למיגזר משום קטן שנכנס בגדולה דקטן לית ליה ניאוסין אפילו מדרבנן כדלמר ביבמות (דף קיב:): **אמרו ליה רבנן לעולא והאנן מפני תיקון המזבח תנן אמר להם בין דכהנים עצבין נמצא מזבח בטל.** שלכלו מוליו שנאכלו בעזרה ועוד למיגזר משום קטן שנכנס בגדולה דקטן לית ליה ניאוסין אפילו מדרבנן כדלמר ביבמות (דף קיב:): **ורב יהודה אמר דבר תורה בין נודעה בין לא נודעה מכפרת.** פי' אע"פ שהשיאה אביה בקטנותה שהן קידושי תורה אפ"ה מתגרשת בקבלת גיטה שאע"פ שאין לה דעת וכקטנה דמיא מ"מ יש לה זה ויודעת לשמור גיטה ומשלחה ואינה חוזרת קרינא בה והרי היא כקטנה שנותנין לה אגוז ונוטלו צרור וזורקו המתגרשת בקידושי אביה מפני שיש לה יד לשמור גיטה כדאמרי' (בפרק שאחר זה) (דף סד:) (בפירקין שלפני) ומשום האי שעמא נמי לא נקט קטנה משום רבעי לפלוגתי בין חרשת לקטנה לענין תרומה כדאמרי' לקמן ומשום האי שעמא נמי לא נקט קטנה משום רבעי לפלוגתי בין חרשת בעגדה בפקחית אפ"ה עכשיו שנתחרשה יוציאה בגט כדאמרן בריבמות בפרק חרש (דף קיב:) ומשום רבעי לפלוגתי בין קידושי חרשת לקידושי קטנה נקט חרשת: אמר רבא מעדות של ר' יוחנן בן גודגדא אמר לעדים ראו גט שאני נותן לה וחזר ואמר כנסי שט"ח זה מגורשת לאו מי א"ר יוחנן בן גודגדא דלא בעי' בגיטא דעתה הכא נמי לא בעי' דעתה בגיטא פשיטא מהו דתימא כיון דאמר לה כנסי שט"ח זה בטולי בטליה קמ"ל אי איתא דבטליה לעדים הוה אמר להו והאי דאמר לה הכי משום כיסופא ודוקא דאמר לעדים תחילה אבל אי לא אמר לעדים הא תנן לקמן בפרק הזורק (עח.) אמר לה כנסי שט"ח זה או שמצאתו מאחוריו קוראה והרי הוא גיטה אינו צריך שיאמר לה הרי זה גיטך: ועל קטנה בת ישראל וכו'. פי' יתומה קטנה שאין קידושיה אלא מדרבנן אם נשאת לכהן אוכלת בתרומה ובפרק האשה רבה (יבמות צ.) מוקמי' לה בתרומה דרבנן ואם מתה בעלה יורשה דהפקר ב"ד היה הפקר הם ונקנו שירשנה בהני נישואין דרבנן. ודריש"י, ואילו חרשת לא אכלה הרי בחרשת קא נקיט ואמאי שבקה ונקט קטנה ש"מ דוקא קטנה שניאשת לכהן אוכלת בתרומה דרבנן אבל חרשת בת ישראל שנישאת לכהן לא אכלה בתרומה דרבנן ואע"פ שקידושיה קידושין מדרבנן כמו הקטנה כדאמרן בפ' חרש דרבנן ניקנו קידושין בין לחרשת בין לקטנה: מ"ט לא אכלה גזירה שמא יאכל חרש עלה אמי שפיר לעולה לא קני מלה יאוש ושיעור הסם ט ולא מיים לטעם המלות הבאה בעזירה כ:

ולכך יהודה נמי יא יאוש גרידא לא קני מלה יאוש ושיעור הסם ט ולא מיים לטעם המלות הבאה בעזירה כ:

קנו ליה מו לא הוה מלוה בעזירה ודוחק לומר דסבר כר' יוחנן בר נחמני דלא מיים למלוה בעזירה ועוד למיגזר אטו כשהוה ממלוגלת עבדו בה רבנן מקנחא מפני הסכנה ובפוכה לא בעינן מעלבא ולא מיפסקא מלא משום מלוה בעזירה וכי קנייה מקנחא דרבנן לא משכי מלה בעזירה כל שכן לא קנו קנין גמור והא דאמר בריש הגוזל קמא (ב"ק נד.) כרי שגזל מלה של חבירו ומתה בעזירה ואפשה והריס ממנה חלה ילקד יבדך חין זה מעבד מלא מנקך ט ופע"ג דקנה קודם לכן דמנו קונה לענין בדכה לאו להמעיר יותר ומשיב משום הכלה בעזירה פע"ג דכבר קנה ט אין להזכיר שם שמים עליו והכלה בשמעתין מי לאו להיות דמני עלה אמי שפיר לעולה הא לפטור מד' וה' לחוי יאוש ושיעור הסם לליכא למיפרך נמי ז מי יאוש קני כי לא הקדיש נמי

ועל הקטנה בת ישראל כו'. בתרומה דרבנן מיירי למ"ד אין קם ליה בדרבנן מכמה טעמים (יבמות 5.). דמפרש ואוכלת בגיטו ומשום דרבנן גזרו ביה שמא יאכיל לבעלה חרש (שם קיד.). ולא מיפשיטא לי ד"ד מצוין להפריש לו לגו ב ועוד דאוכלת בגיטו משמע לפפי' מאכילה בידים ועוד ג משמע לפפי' לכי גדלה אוכלת מכח זה מ"ש שעדיין לא נעל ונכתב לה גזירין תרומה דרבנן אטו דאורייתא כדגזרינן במקוין דלפפי' מאכל תרומה דאורייתא הא קטנה היא ט: **מאי** טעמא יאוש כדי **לא קני.** הכא סבר עולא ליאוש לא קני ומפרש ואזיל י משמע לפפי' נמי מאכל עולה מנין ליאוש שיהו קונה יא וה"ק ר"ת דבהגחל בתרת (שם קיד.). גבי פלוגתא דר"ש ורבנן דגנב וגזלן ממר עולה ממלוקת בסמוך יב אבל ביאוש יג דברי הכל יאוש קונה יד ואומר ר"ת דבכל מקום יאוש קונה לעולה רק לענין קרבן שיאכל כשר להקריבה קמ"ל דמכח זה ומכח זה לא קני משום דמלוה בעלמא היא ומדע דבסמוך פריך לעולה מגנב והקדים ומ"ל מכר וטבח כו' טו ולא פריך מגופה ממאי פטר מד' וה' והא לעולה להקדש קטנה אי יאוש לא קני אלא ודאי יאוש כל שהוא לכל מילי קני רק לענין הקרבה ולהכי פריך מדמנית עלה דמחוץ מייב כרת אלמא ראוי לפפות אבל מועד הוא ופפי' לענין הקרבה קני יאוש והקה לרבינו יפתח דממון דמסיק רבא דוולדות אינן אלו רק משמע הקדש ולפיכך דעולה קמ"ל דמלוכה הסוגיא ומי לעולה יאוש קני הא על כרחך משמע יאוש דהיינו משמע גניבה גיזות וולדות דידיה הוו טו ועוד קשה דמשמע לפי יאוש קני מאי טפיר ז והא דמרובה (ב"ק סח.) לפפי' אפסיק ר' יוחנן לרים לקיש דאמר מיוחיס לפפי יאוש לא מצאל לפפי יאוש אם הוא טובא ואלו הוא מוכר מגנב והקדיש ואחר כך טבח ומכר כו' אימא לאיליפי לפפי יאוש מי קדוש אלא פשיטא לפפי יאוש ואי אפשר דלא מיירי בגנב ומכר ואחר כך טבח ומכר דהא אמר ר' יוחנן בן נורי אומר אין לו לגזלן דס"ת כדאמרן בפרקין (לעיל מה:) אמרי' דהויא אבל בשלחי פרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמרי' דהויא פלוגתא דאבי ורבא דאבי סבר כרשב"ג ורבא סבר כרבנן דאמרי אינן צריכין עבור לשמן ופסיק תלמודא כרבא עיין מה שכתבתי שם: **מתני'** הניח ר' יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן שאוכלת בתרומה ואם מתה בעלה יורשה ועל המריש הגזול שבנאו בבירה שיתן את דמיו ועל החטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת מפני תיקון המזבח. פי' אע"פ שהשיאה אביה בקטנותה שהן קידושי תורה אפ"ה מתגרשת בקבלת גיטה שאע"פ שאין לה דעת וכקטנה דמיא מ"מ יש לה זה ויודעת לשמור גיטה ומשלחה ואינה חוזרת קרינא בה והרי היא כקטנה שנותנין לה אגוז ונוטלו צרור וזורקו המתגרשת בקידושי אביה מפני שיש לה יד לשמור גיטה כדאמרי' (בפרק שאחר זה) (דף סד:) (בפירקין שלפני) ומשום האי שעמא נמי לא נקט קטנה משום רבעי לפלוגתי בין חרשת לקטנה לענין תרומה כדאמרי' לקמן ומשום האי שעמא נמי לא נקט קטנה משום רבעי לפלוגתי בין חרשת בעגדה בפקחית אפ"ה עכשיו שנתחרשה יוציאה בגט כדאמרן בריבמות בפרק חרש (דף קיב:) ומשום רבעי לפלוגתי בין קידושי חרשת לקידושי קטנה נקט חרשת: אמר רבא מעדות של ר' יוחנן בן גודגדא אמר לעדים ראו גט שאני נותן לה וחזר ואמר כנסי שט"ח זה מגורשת לאו מי א"ר יוחנן בן גודגדא דלא בעי' בגיטא דעתה הכא נמי לא בעי' דעתה בגיטא פשיטא מהו דתימא כיון דאמר לה כנסי שט"ח זה בטולי בטליה קמ"ל אי איתא דבטליה לעדים הוה אמר להו והאי דאמר לה הכי משום כיסופא ודוקא דאמר לעדים תחילה אבל אי לא אמר לעדים הא תנן לקמן בפרק הזורק (עח.) אמר לה כנסי שט"ח זה או שמצאתו מאחוריו קוראה והרי הוא גיטה אינו צריך שיאמר לה הרי זה גיטך: ועל קטנה בת ישראל וכו'. פי' יתומה קטנה שאין קידושיה אלא מדרבנן אם נשאת לכהן אוכלת בתרומה ובפרק האשה רבה (יבמות צ.) מוקמי' לה בתרומה דרבנן ואם מתה בעלה יורשה דהפקר ב"ד היה הפקר הם ונקנו שירשנה בהני נישואין דרבנן. ודריש"י, ואילו חרשת לא אכלה הרי בחרשת קא נקיט ואמאי שבקה ונקט קטנה ש"מ דוקא קטנה שניאשת לכהן אוכלת בתרומה דרבנן אבל חרשת בת ישראל שנישאת לכהן לא אכלה בתרומה דרבנן ואע"פ שקידושיה קידושין מדרבנן כמו הקטנה כדאמרן בפ' חרש דרבנן ניקנו קידושין בין לחרשת בין לקטנה: מ"ט לא אכלה גזירה שמא יאכל חרש

עא א מי' פ"י מהלי גירושין הלכה כג סמנ עשין ג טוש"ע אה"ע סימן קיט סעיף ו וכיב הלכה עד סימנים פ"י דף מב וכמ"ש בפירקין סימן יד:

עב ב מי' פ"ו מהלי תרומות הלכה ג:

עג ג מי' פכ"ג מהלי מלוה הל' ד טמג עשין מה ולאוין כה טוש"ע אה"ע סימן קלו סעיף ה וסמ' עשין מה טוש"ע חו"מ סימן שם סעיף ג:

עד ד מי' פ"ג מהלי גזילה הלכה ה סמנ עשין מה טוש"ע חו"מ סימן שם סעיף ו:

עה ה מי' פ"ה מהלי לולבין מוצה הל' ז סמנ לאוין שיט שיו:

עו ו מי' פ"ג מהלי גירושין הלכה י סמנ עשין מה טוש"ע אה"ע סימן קלו סעיף ה וסמ' עשין מה סעיף ג:

עז ז ח מי' פ"ו מהלי תרומות הלכה ד ועי' בכ"מ:

עח ט מי' פ"ה מהלי גניבה הלכה ג ופ"ב מהלי גזילה הלכה ו ב סמנ עשין עג טוש"ע חו"מ סימן שנ סעיף ג וסימן שסד סעיף ו:

עט י מי' פ"ה מהלי תרומות הלכה ד ועי' בכ"מ:

גליון הש"ס

גמ' ה"נ לא בעינן דעתה **פשיטא.** עיין כ"ס ריש מסכת תמורות:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נמלא וכו' מיבמות נ"ב גם נעל דף ט ע"ב: (ב) תוס' ד"ה ועל וכו' קטנה היא נ"ב עי' מ"ש בימבמות דף קיב:

פסקי רי"ד (המשך)

שהקרבן מוטל עליו לעשותו בהכשר וכשאמר פיגלתי עושה עצמו קצת רשע ור' אמי ור' אבהו נמי דמיירי הכא הכי הוא שהפועל שהיה לו לעשות הספר בנאמנות ובכשרון אומר שעשיתי בפסלות ומשים עצמו רשע ור"ה אמרי' שאם יצא הספר מתחת ידו אינו נאמן אבל לעולם אחר שאין הדבר מוטל עליו נאמן לאסור את המותר דע"א נאמן באיסורין בין לאסור בין להתיר ומאי דא"ר אבהו הכא גיולין שלו לא עבדתים לשמן והיה פוסל הספר בכך משום דס"ל כרשב"ג דפליג עם רבנן ואמר תפילין צריכין עיבור לשמן וה"ה לגולין דס"ת כדאמרן בפרקין דלעיל (מה:) בגמ' אבל בשלחי פרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמרי' דהויא פלוגתא דאבי ורבא דאבי סבר כרשב"ג ורבא סבר כרבנן דאמרי אינן צריכין עבור לשמן דפסיק תלמודא כרבא עיין מה שכתבתי שם: **מתני'** העיד ר' יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן שאוכלת בתרומה ואם מתה בעלה יורשה ועל המריש הגזול שבנאו בבירה שיתן את דמיו ועל החטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת מפני תיקון המזבח. פי' אע"פ שהשיאה אביה בקטנותה שהן קידושי תורה אפ"ה מתגרשת בקבלת גיטה שאע"פ שאין לה דעת וכקטנה דמיא מ"מ יש לה זה ויודעת לשמור גיטה ומשלחה ואינה חוזרת קרינא בה והרי היא כקטנה שנותנין לה אגוז ונוטלו צרור וזורקו המתגרשת בקידושי אביה מפני שיש לה יד לשמור גיטה כדאמרי' (בפרק שאחר זה) (דף סד:) (בפירקין שלפני) ומשום האי שעמא נמי לא נקט קטנה משום רבעי לפלוגתי בין חרשת לקטנה לענין תרומה כדאמרי' לקמן ומשום האי שעמא נמי לא נקט קטנה משום רבעי לפלוגתי בין חרשת בעגדה בפקחית אפ"ה עכשיו שנתחרשה יוציאה בגט כדאמרן בריבמות בפרק חרש (דף קיב:) ומשום רבעי לפלוגתי בין קידושי חרשת לקידושי קטנה נקט חרשת: אמר רבא מעדות של ר' יוחנן בן גודגדא אמר לעדים ראו גט שאני נותן לה וחזר ואמר כנסי שט"ח זה מגורשת לאו מי א"ר יוחנן בן גודגדא דלא בעי' בגיטא דעתה הכא נמי לא בעי' דעתה בגיטא פשיטא מהו דתימא כיון דאמר לה כנסי שט"ח זה בטולי בטליה קמ"ל אי איתא דבטליה לעדים הוה אמר להו והאי דאמר לה הכי משום כיסופא ודוקא דאמר לעדים תחילה אבל אי לא אמר לעדים הא תנן לקמן בפרק הזורק (עח.) אמר לה כנסי שט"ח זה או שמצאתו מאחוריו קוראה והרי הוא גיטה אינו צריך שיאמר לה הרי זה גיטך: ועל קטנה בת ישראל וכו'. פי' יתומה קטנה שאין קידושיה אלא מדרבנן אם נשאת לכהן אוכלת בתרומה ובפרק האשה רבה (יבמות צ.) מוקמי' לה בתרומה דרבנן ואם מתה בעלה יורשה דהפקר ב"ד היה הפקר הם ונקנו שירשנה בהני נישואין דרבנן. ודריש"י, ואילו חרשת לא אכלה הרי בחרשת קא נקיט ואמאי שבקה ונקט קטנה ש"מ דוקא קטנה שניאשת לכהן אוכלת בתרומה דרבנן אבל חרשת בת ישראל שנישאת לכהן לא אכלה בתרומה דרבנן ואע"פ שקידושיה קידושין מדרבנן כמו הקטנה כדאמרן בפ' חרש דרבנן ניקנו קידושין בין לחרשת בין לקטנה: מ"ט לא אכלה גזירה שמא יאכל חרש עלה אמי שפיר לעולה לא קני מלה יאוש ושיעור הסם ט ולא מיים לטעם המלות הבאה בעזירה כ:

מוסף רש"י

הובא בעמוד קודם

מוסף תוספות

א. ואין ב"ד מצווין להפרישו. רשב"ם.
ב. וכדי להעמיד משנתנו כב"ע וכו' וכשתמצא לומר אין מצווין להפרישו אף בתרומה דאורייתא קא אכלה. רשב"ם.
ג. דאוכלת בגיטו. תוס' יבמות 5. ד"ה ואוכלת.
ד. שנאמר (מלאכי א, יג) והבאתם גזול את הפסח ואת החולה, מה פסח דלית ליה לחד תקנה אף גזול לית ליה תקנה. רשב"ם
ה. כלומר דר"ש ורבנן פליגי בעודות של גבב ושל גזלן אי מחשבה מטמאתן. רשב"ם ע"ז: ד"ה ולא מצית.
ו. דשמעינן דמיאשי. רש"י שם. ז. אלמא דאית ליה דיאוש קני. רמו קרקפ. ח. משלם תשלומי כפל ואין משלם דר"ה והני עלה כה"ג בחזרת ענוש כרת ואי אמרת יאוש לא קני כרת מאי עבידתיה. תוס' ב"ק סז. ד"ה אמר עולא.
ט. אלמא אף להדיוט לא קני יאוש דהא גזותיה וולדותיה להדיוט ניתנו. רשב"ם ע"ז: ד"ה ולא מצית. כפה שלא מדעתו לא קנה. ר' גופא דברייתא [דלקמן]. תוס' ב"ק סב. י"א. ואדרבה תימה דלא פריך מינה לרב יהודה דפליג אעולא וסבר דיאוש כדי הוי יאוש. תוס' ב"ק סב. י"ב. ולעולם לפני יאוש. רש"י ב"ק סח: י"ג. ואפי' להדיוט. והיינו דכי לא הקדיש משלם תשלומי דר"ה. רשב"ם ע"ז: ד"ה ולא מצית. י"ד. דמשמע לכאורה דעולא אית ליה דיאוש כדי קני. רמו קרקפ. ט"ו. ודחי לי' התם דמצי סבר בעלמא דשינוי קונה והכא משום מצוה הבאה בעבירה. תוס' ב"ק סז. ד"ה שמר עולא. ט"ז. [דהוי] שינוי מעשה קודם שבא לידו חיוב גלות, התם. תוס' סוטה סט. י"ז. לרב יהודה. תוס' ב"ק סב. י"ח. דפליג [דהכא] אעולא וסבר דיאוש כדי הוי יאוש. תוס' ב"ק סז. ד"ה שמר עולא. י"ט. וטעמא דרב יהודה דאמר בין נודעה בין לא נודעה מכפרת משום. תוס' ב"ק סז. ד"ה שמר עולא. כ. ולא גרסינן [הכא] מ"ש קסבר יאוש כדי קנה. תוס' ב"ק סז. ד"ה שמר עולא. ועע"ש מדנפישי שהשיאו.

פסקי רי"ד

מדר' אמי התם איכא למימר טעי דסבר אינו מפסיד כ"א שכר אזכרות אבל הכא כיון דקא מפסיד כוליה אגריה אימא קושטא קאמר. ואי ק' ואמאי בטהרות שעשיתי עמך ביום פלוני וכן בס"ת דר' אמי ור' אבהו כשיצא מידו אינו נאמן והא קי"ל דעד א' נאמן באיסורין בין להתיר בין לאסור שהרי האמינה תורה לכל אדם על טבלו לומר מתוקן הוא וכן אשה בלבלה כדאמרינן בפ' המדיר (כתובות עב.) מנין לנדה שסופרת לעצמה שנא' וספרה לה לעצמה וכדאמרי' גבי בדיקת סכין בחלכה קמייתא דחולין (דף י:) דא"א נאמן באיסורין וכמו שהרב נאמן לאסור את המותר וכדאמרינן (כתובות עב.) והוזקוה נדה בשכונתיה בעלה לוקה עליה משום נדה ואיהך הוזקוה ב"א על פיה וכדאמרן נמי לעיל (נג.) בהלכתין ומה טעם אמרו בשוגג פטור כדי שיודיעוני אלמא כי מדייע ליה דטמאתי שהרותי דמעתי חוליך נאמן והכי נמי אמרי' בקידושין בפרק האומנין (סה:) אמר אביי אמר לו ע"א נטמאו שהרותך והלה שותק נאמן אין לפרש הלה שותק דשהיה כהונה וכו"ה נאמן אלא הלה שותק שאינו יודע להכחישו ולאפוקי אם מכחישו כדפרש' התם והוכחתי ממעשה דהאי סמיא ומעשה דינאי המלך דע"א נאמן היכא דלא ידע והכא היכי אמרינן דלא מהימן. תשובה בודאי דע"א נאמן בכל האיסורין בין להתיר את האסור בין לאסור את המותר חוץ מדבר שבערוה שאין פחות משנים והכא אילו אחד אמר לו נטמאו שהרותיך הכי נמי דמהימן אלא הא דתניא אינו נאמן מפני שהיה פועל בדבר ושמירת הטהרות היתה מוטל עליו ומפני זה נתן לו שכרם שיעשה בטהרה וכשאומר לו כי טהרות שעשיתי עמך נטמאו נראה כי הוא משים עצמו רשע שלא עשה פעולתו שהיתה מוטלת עליו לעשותה באמונה ומשום הכי אמר אביי כל זמן שיש בידו לטמאות נאמן ולאח"כ אינו נאמן דדמי קצת לאין אדם משים עצמו רשע ורבא פליג עליה ואמר שבכל עת שיאמר לו בפעם הראשונה נאמן אבל אדם אחר שאין שמירת הטהרות מוטלת עליו הכי נמי דמהימן כדאמרינן בקידושין וכדאמרן לעיל כדי שיודיענו תדע דהכי הוא דהא לא מייתי ראיה אלא מכ"ע ביוה"כ